

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
Львів, Ринок Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 228-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конт.: П. К. О. Львів 304 000
• Балку Чеських Лесов
Прага „Діло“.
Рукописи не повертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 злот.
квартально 15.00 „
піврічно 30.00 „
річно 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. у чл.
ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. п.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛО“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Єпископ д-р Діонізій Нарядій

ЗАЛИШИВСЯ ТАМ, ДЕ ЙОГО СТАДО.

Загребська „Грвїтска Стража“ повідомляє: Втікачі з Карпатської України повідомляють, що єпископ д-р Нарядій залишився в Хусті, щоб не покидати своїх вірних і їм у потребі допомогти; він чекає на дальші директиви з Ватикану.

Мадярське пресове бюро принесло вістку, що мукачівський єпископ, відомий мадярофіл Стойка, має знов обняти юрисдикцію над цілою Карпатською Україною. Покищо нема підтвердження цієї вістки з ніякого іншого джерела.

Тяжке положення ОО. Василяни під маляр. окупацією.

З Відня напіла вістка, що мадяри взялися переслідувати і виселювати карпатоукраїнське духовенство. Зокрема паражені на переслідуванні провідники Чину ОО. Василяни, які перенес-

ли були до Хусту свій головний осідок та друкарню, яку вже були заїняли та збиралися повести широку церковно-релігійну акцію.

Приймемо визов і перейдемо від оборони до наступу.

ПРОМОВА МУСОЛІНІЯ.

Мусоліні вголосив у неділю промову до кількох тисяч членів давніх бойових відділів фашистської партії.

На вступі згадав про початок фашистської революції та шанував пам'ять тих, що віддали своє життя в боротьбі за фашистську Італію — на побоевищах Італії, Африки й Іспанії. І тепер фашисти кожноразом готові до дальшої боротьби. Фашистська революція щойно почалася, коли йде про суспільні питання та про обичаї.

1919—1939.

Білий фах. революції великий — її досягнєть стотіття.

Італійці з 1919 р. — це нарід розчарований, неспокійний, дезорганізований, переможений — і зразом переможений. Італійці з 1939 р. — це нарід дисциплінований, хоробрый, інтерв'юний.

Скільки разів тріумфувала хвиля демократичної брехні, скільки разів розголошувало, що італ. війська розбиті, скільки разів передсказувало залягання фах. Італії, з огляду на проли крові в Африці та в Італії! Скільки разів можна було читати, що Італії необхідна політика — очевидно англійська...

ТЕ, ЩО ДОВЕРШИМО...

Нині, в добі радя, Італія так мало відома, як найбільша закутина світа. Те, що ми довершили, має чимало значіння — але те, що довершимо, є куди важливіше. Довершимо те, бо наші люди не знає перешкод, наш ентузіазм та жертовність безграничні.

НЕ ПІДАМОСЯ ВОЄННІЙ ПСИХОЗІ.

Наші збори відбуваються в поважній хвилині в житті Європи, але ми не піддаємося і не піддаємося воєнній психозі, на яку складається істерія та страх. Напрямок нашого державного корабля визначений, наші засади ясні.

Хоч професійні пацифісти засуджують наші збори, хоч гасло мира трохи лужите і має мук фашистської монети, хоч вічний мир був би катастрофою цивілізації — все так вважаємо, що довгий період мира необхідний, щоб забезпечити розвиток культури. Зрештою не проявляємо ніякої ініціативи в тому напрямі, доки не відбудеться наших святих прав.

СТІЧКА ДВОХ РЕВОЛЮЦІЙ.

Згадав, щоб розбити вісь Рим-Берлін — це диваство. Ця вісь висловлює не інші відо-

чення двох держав, але і стрічу двох революцій, які підкреслюють свою розбіжність з іншими концепціями сучасної культури.

ТЕ, ЩО СТАЛОСЯ В СЕРЕДУШІЙ ЕВРОПІ.
МУСИЛО СТАТИСЯ.

„Великі демократії“ оплакують передчасну і не дуже славу смерть того, що було їхнім найдорожчим твором. Це вже вистарчає, щоб ми не прилучувалися до їхнього плачу, більше чи менше широкого. Те, що сталося в Середній Європі, мусило статися. Коли розглянемо це питання на моральній площині, ніхто не має права кидати каменем. Старинна й новітня історія дає нам чимало примірів у цім напрямі.

Коли нарід, який мав чимало війська і зброї, не був здібний до якогонебудь діла, він заслуговує на долю, яка його стрінула.

Колиб дійшло до проєктованого союзу проти авторитарних режимів, вони прийняли б це як визов і перейшли від оборони до наступу у всім світі.

ЕСПАНИЯ.

У генуєвській промові Мусоліні згадав про барикаду, що ділить Італію від Франції. Можна вважати, що ця барикада тепер вже збурена; в найближчих днях, а то й годинах еспанська національна піхота займе Мадрид, який мав стати гробом фашизму, а став гробом комунізму.

ТУНІС, ДЖІБУТІ І СУЕЗ.

Італійська нота з 17. грудня 1938 точно за-своє питання, які існують між Італією та Францією: є це Туніс, Джибуті та Суєзький канал.

Французький уряд може відмовитися від дискусії над цими питаннями — так як це робив до тепер, несторюючи за часто і може заналто категорично „ніколи“. Якщо так станеться, нехай французи опісля не нарікають, що прірва між обома народами стала така глибока, що важко заповнити її, а то й неможливо. Щоб воно не було, не хочемо, щоб хтось ще говорив про братерство, чи інші родинні зв'язки. Взаємини між державами побудовані на силі, яка дає напрям їхній політиці.

СЕРЕДЗЕМНЕ Й АДРІАТИЧНЕ МОРЕ.

Середземне Море є під географічним, історичним, політичним та військовим оглядом найважливішим простором для Італії. Під Середземним Морем розуміємо також Адріатичне, де

Понад 200 малярів згинуло у боях ЗА КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

МУКАЧІВ. Райтер повідомляє: У боях за Карпатську Україну згинуло понад 200 малярських воїнів; важко ранених куди більше. До Карпатської України йдуть дальші військові транспорти.

Становище брит. йського уряду

ДО МАДЯРСЬКОГО НАІЗДУ НА КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Як подає штрассбургська радіовислання, бритійський шарже д'аффер у Римі зробив демарш в ім'єні свого уряду, висловлюючи здивування, з приводу малярського наїзду на Карпатську Україну та східну Словаччину. Мін. Чино відкинув цей демарш.

Італійські інтереси мають перевагу, але не є виключні. Ми на те вважаємо, тому від двох років там панує мир.

БЕРОТИСЯ ЗА ВСЯКУ ЦІНУ!

Остання точка, найважливіша: необхідно зброїтися за всяку ціну, навіть хоча б прийшлося звести на „табуля раз“ те, що називаємо життям. Лиш сильною любов'ю приятелі та бояться вороги. Зі сторінок історії лунає голос: лихо безборонним!

Свою промову закінчив Мусоліні: У словах „вірити, слухати, боротися“ — лежить і лежати тайна кожної перемоги.

ПРОМОВА МУСОЛІНІЯ УСПОКОІЛА ФРАНЦУЗІВ.

ПАРИЖ, ПАТ. Французькі політичні кола піднімають, що промова Мусоліні гостра лиш формою, не змістом. Деякий неспокій викликає лише згадка про Середземне Море — зрештою промову вважають закликком, щоб Франція поробила Італії пропозиції та увійшла у переговори з нею.

Французи вдоволені, що Мусоліні не згадав про Ніццу, Корсику, ні Савою. Він не домагався анексії Тунісу ні Джибуті; як виходить з коментаря Відродіння Гайди, Італії йде лише про зміни адміністративного характеру.

ВІДГУК У НІМЕЧЧИНІ.

Німецькі радіовислання передавали промову Мусоліні в оригіналі та перекладі, нині преса містить її на перших сторінках. Німецькі часописи з радістю підкреслюють, що Мусоліні потвердив тріумфізм осі, яка залишилась основою італійської закордонної політики. Крім того німецька преса вважає Мусоліні промову остерогою проти зусиль у напрямі організації антифашистського блоку та стверджує, що Німеччина солідаризується з італ. домаганнями.

Паніка у Швайцарії.

БЕРН. Швайцарська телеграфічна агенція повідомляє:

В деяких околицях краю поширюються алярмючі поголоски, які викликають тривогу серед населення.

Об'єктивний розгляд ситуації та інформації, що їх збирала військова влада, стверджують без сумніву, що поголоски, немовби Швайцарії загрожувала негайна небезпека, є безосновні.

Вже близький день Воскресення Христового!

У ТАКИМ ДНІ ВСІ БАЖАЮТЬ СВОІМ БРАТАМ, ДРУЗЬЯМ, ПРИЯТЕЛЯМ І ЗНАЙОМИМ КРАЩОГО ЗАВТРА ТА ШАСЛИВИХ СВЯТ. ЗАПРОШУЄМО НАШИХ ВПОВ. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ І ЧИТАЧІВ СТАРИМ ЗВИЧАЄМ СКЛАДАТИ ПОБАЖАННЯ НА СТОРІНКАХ НАШОГО ЩОДЕННИКА. ПОБАЖАННЯ ДО 15 СЛІВ КОШТУЄ ЗОЛ. 2.— КОЖНЕ ДАЛЬШЕ СЛОВО ПО 20 СОТИКІВ. ТЕКСТ ПОБАЖАНЬ ПРОСИМО НАДСИЛАТИ РАЗОМ ІЗ НАЛЕЖНІСТЮ. — ПРИПОРУЧЕННЯ ПРИЙМАЄМО ДО 5. КВІТНЯ Ц. Р.

Чи зміна польських настроїв?

(Від нашого кореспондента).

Варшава, 23. березня 1939.

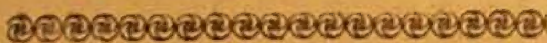
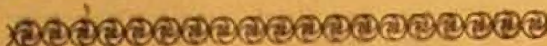
Варшава мовчить. Мовчить з таким на-
вершнім спокоєм, немов усе те, що діється
в Європі, та ціла велика драма з невідомою
кілкістю дій, з яких перші чотири називалися
Прага—Братислава—Хуст і Кляйпеда — від-
бувалася десь далеко, без ніяких відгуків, без
гаслу і наслідків. Все це шумить з нечуваною
силою експресії, рококо, як предвісник нових
тисей. Можна тут дивуватися і не дивуватися.
Політична мовчанка завжди означає або так-
тичну стриманість, або констатувати, що
буде завтра.

Близько політика „Гітлерових тиж-
нів“ заскочила зрештою цілий світ, сусідів Ні-
меччини абентежила, а ворогів німецького ім-
періалізму примусила гарячково зміцнити тем-
по мілітаризації. Чи треба пояснювати, як
і чому ті останні події вплинули на громадян-
ство, яке в своїй більшості свідомо і підсві-
домо ісповідує ідеологію Дімовського? Але
польські патріоти, йдучи навіть на Сибір за
свою визвольницьку роботу проти царату, спі-
вади найбільш патріотичну польську пісню —
протинімецьку „Роту Конопальницької“...

Польське політичне „германофільство“
Студинських було виявом немалої політичної
зрілості деяких польських політиків, але ні-
коли не мало тривких, органічних підстав.
Знаєте у ньому усі розумові елементи і ар-
гументи — зате — ані крихітки того сенти-
менту, що його так легко стрінути у польській
душi для тривкого і широко закоріненого ру-
софільства... Тому не дивиня, що безприклад-
на капітуляція Праги, роззброюючи наївність
Словаччини, кривава драма Карпатської Укра-
їни і тиха трагедія Литви скріпили настрої
польської протинімецької вулиці, ще більш пе-
реконаної у німецькому імперіалізмі. Поль-
ська вулиця заманила свої правдиві по-
чуття супроти західних сусідів ще перед
останніми подіями в судетських демонстра-
ціях, які припали на час побуту у Варшаві ні-
мецьких комбатантів і графа Чяно. Відрис-
тованих фактів на лінії Прага—Кляйпеда
обедняв також і старше польське громадян-
ство в один, хоч не формальний, проте фак-
тичний табор. Ендія, аюловці, П.Л.С., кон-
серватисти, демократи і всі інші польські по-
літичні групи зрозуміли вагу теперішньої
„дивно особливої хвилини“. Фактично, існує
вже сьогодні один суцільний польський гро-

мадянський фронт проти Німеччини, створе-
ний на основі питомого польському народові
автоматизму реакції на акцію, що дійсно за-
грожує або ніби загрожує народові, як ці-
лості.

Так було у 1920 р., так було в недавньому
конфлікті з Литвою, так було і так є на па-
редоксальному фронті „боротьби в україн-
ською небезпекою“, так буде від тепер су-
проти німців. Очевидно, Варшава повна
вщерт сплітками. Поширюють сплітки шевці
і редактори, говорять на вулиці, в театрах
і банках. Найбільш фантастичні чутки, неймо-
вірні поголоски, „довірочні“ інформації круж-
ляють між людьми, пасюнують, перелякують,
тривожать, інші знову підбадьорюють. Серед
той повені сплїток офіційні чинники воляють
мовчати.

На голови польських політиків впала не-
абияка журба. Польська сторона, зокрема не-
залежна польська преса навіть не пробує цьо-
го скривати, визнаючи до негайної, спонтанної,
а не механічної консолідації.

Сумний і задуманий ходив по кулуарах
парляменту посол Санойца, що за один запит,
спрямований до міністра в несприятій інтер-
пеляції, мусів розстатися з орденом, для яко-
го покинув старих товаришів партійної бо-
ротьби... Нервово вносить свої інтерпеляції
посол Дудзінський, дивно вражені робив си-
воголовий генерал Желіговський, якого па-
тріотичну інвокацію заглушила нехиті біл-
шестини ОЗН. За нетерпелив та нервові пок-
лики й оканки опинився в Березі ред. Цат-Ма-
кенич. У таких умовах маринуються атутні
партії, яка певна своїх сил, зате зростає по-
тенціал опозиційного патріотизму.

Поки не було великих міжнародних поді-
доті польська суспільна енергія і політичні за-
цікавлення вилаadowувалися внутрі держави
двома головними течіями, що називаються
антисемітизм і українофобія. Не хочемо суте-
рувати погляду, що обі ті течії вже — не
модні. Іх проте не можна поминути мовчан-
кою цікавих спостережень, які — можливо —
непомітні там у Львові, в Чолгині, Крушель-
ниці, Заліцях, Яворові, та які даються заува-
жити тут, у Варшаві, в центрі польської по-
літики.

Зачімо від жидів. Жиди ніде і ніколи не
континенті, поза Англією, не почували себе,
здається, в останніх часах, так добре, як
у Польщі. Тому й не диво, що їхні симпатії
по розгромах Чехії посуналися так далеко в бік
Варшави. Не будемо тут згадувати про такі
факти, як літаки з жидівськими емблемами
для польської армії, як безліч інших проявів
льовальності. Дозволимо собі зачитувати ор-
гінальний жидівський голос з жидівського щоден-
ника, Варшавський „Гайт“ з 21. ц. и.
звертає увагу, що в польській пресі припи-
лася від деякого часу протижидівська акція.
Навіть у таких органах, що жидівство зважи-
ли своїм фахом, зі свічкою треба шукати
образи чи зневаги на адресу жидів. На поль-
ській вулиці запахло несною внутрішнього ка-
ра. Хотіли б ми думати — пише далі щоден-
ник жидівських мас, — що з ударом двана-
цяті години віднайшли розум одурманні
люди. Видно запало нарешті рішення, що
в обличчі великих завдань, перед якими кожен
знайтися край за день чи два, не вільно ка-
дати на польський ґрунт засіау, що мусить
принести буряни і отрую розкладу...

На жаль, навіть найбільш „опортуністич-
ний“ український часопис не міг би сьогодні
написати щось подібне про становище поль-
ської преси до українців. Зате можна вже со-
годні сказати одно: польська сторона потрохи
псичнає розуміти, як мало часу має той, хто
проповідає сьогодні дефетистичні гасла збро-
нольно-віроїсповідної боротьби. Ніхто аж
сьогодні з поважних поляків не дотить на жи-
дівські пародії протижидівських відкриттів.
Геройство карпатоукраїнської молоді знайшло
належне зрозуміння навіть серед польських
шовіністів, дарма, що редагована „универсаль-
ними жидками“ „червона преса“ разом з лав-
ським „Львівським Польським“ безсоромно ви-
ливає помий, забувши про примітивні засади
джентельменства.

Польська відповідальна думка починає ро-
зуміти капітальну справу: українське питання
це — найважливіша політично-національна спра-
ва в державі. Покищо — бодай це одно-
КТЬ.

КОНАН ДОЯЛЬ.

Мумія число 249.

Гасті попрощався зі своїм приятелем, щоб
відійти додому, але на відході промовив до
нього кілька гострих слів за його нетова-
рицьке відношення. Сміт перейшов подвір'ям
старого шкільного будинку і примував до ве-
жі, відчувачи вперше нехиті до свого по-
мешканця. Рішав послухати ради Лія і пере-
селитися якнайшкільше, бо як можна поважно
студіювати, коли мусить раз-у-раз напруже-
но надслуховувати, що кругом нього робить-
ся. Помітив також, що якийсь помішаний Бе-
лінгтема освітлене і коли йшов біля його кім-
нати, відчинилися двері і в них показався
Белінгтема. Виглядав наче паук, що читає на
своїм жертові.

— Добрий вечір — сказав, — не зайдете на
хвилину до мене?

— Ні! — відрубав Сміт.

— Ні? Ви все ще заняті? Хотів би я вас
питати, чи не маєте ніхити про Лія? Чує я, що
з ним — на жаль — сталося нещастя.

Його обличчя було поважне, але в його
очах був проблиск іронічної усмішки. Сміт це
помітив і мав охоту скочити йому на марку.

9)

— А ще з більшим жалем довідається, що
Лієві ведеться зовсім добре і він оминув ша-
сливо небезпеки — відповів. — Ваші чортів-
ські штучки тепер не повелись. О, шкода на-
віть протестувати, я знаю все!

Белінгтема відступив крок узад і примував
двері, наче б хотів ними заслонитися.

— Що ви знаєте. Я думаю, що ви з глузду
зійшли, — засичав. — Що ви цим хочете ска-
зати? Можливо хочете твердити, що я мачав
у тім пальці?

— Так, я переконаний, що ви й ваша му-
мія зробили це — крикнув Сміт. — Але памя-
тайте, пане Белінгтема, що коли ми тепер не
спалимо на вогні вашої породи, то маємо ще
ката і я вам присягаю, що в йому знайду пра-
цю, коли умре лиш один студент, поки ви тут
будете. Не буде це моя вина, коли вам шибени-
ци не вийде на здоров'я. Аж тоді побачите,
що ваші єгипетські штучки для Англії не го-
дяться!

— Ваше місце у санаторії для божевільних.

— Можливо, але ви пам'ятайте, що я вам
сказав. Побачите, що я вам додержати слова!
Двері з гуком зачинилися, а Сміт, червоний
гід тілау, пішов угору. Замкнувся у своїй кім-
наті і всю ніч просидів, покурюючи свою люль-
ку й роздумуючи над дивними подіями того
вечора.

Медик на другий день не чув про свого
сїда, тільки по обіді відвідав його Гарітсон і
приніс йому заспокоїливу містку про Лія.

Сміт поринув у свої студії, а швидко на-
чір рішив відвідати доктора Петерсона, бо
ра не пішов на візиту, через ті всі події. Поче-
ся, що прогуляка на свіжій повітрі і спритна
сїда розмова освіжать його нерви.

Двері кімнати Белінгтема були заперті, але
коли оглянувся, зійшовши на подвір'я, побачив
у вікні силуету свого сусїда. Сміт почув
себе щасливий, що знаходиться далеко від
нього, хоч би ця віддал була лише кіло-
метрів.

Ішов бистро вперед, відлихаючи потім
грудьми свіжим повітрям весняного вечора.
Серпник місяця освічував сїрим світлом всі
предмети, тільки стара вежа кидала свою тем-
ну тінь на тиху вулицю. Старий калісний
двигун майже на краю міста, а в п'ять хвилин
Сміт був уже на містечку на дорозі. Хоча не
тиглася запашні жиголоїти кущів. Хоча не
ло ще пізно, він не стрінув ні живої душі. Сміт
родійшов до закріпачених воріт на кімні
аніпанованій піском, що вела до Фларітсонів.
Зловнившись за клімру, оглянувшись на дорозу,
куди прийшов.

(Продовження буде)

Непристойні високки італійських журналістів.

(Від власного кореспондента).

Рим, 21. березня 1939.

Після довгої мовчанки вся італійська преса розпочала знову нечувано гостру кампанію проти французької публічної opinio, яка в останніх днях наново кидає тінь на пам'ять подвигів на французькому фронті італійців.

Вже на початку загострення французько-італійських відносин деякі французькі журналісти в грубий спосіб писали про боязливість італійців, забуваючи мабуть, що Італія по-жертвувала підчас великої війни 700.000 убитих у користь антанті. На ці напади італійської преси відповіла французам як слід.

Згадує це не на те, щоб брати участь у цій пресовій полеміці, яка нас не торкається, але на те, щоб підчеркнути, що існують у житті кожного народу, навіть недержавного, деякі моральні цінності, яких не можна заціпати навіть у такій вже виродженій полеміці, як це тепер відбувається між французькою та італійською пресою.

Є у нас така влучна приповідка: Не роби другому того, що тобі немає!

І це відноситься до італійської преси.

В тому самому щоденнику, себто „Джорнале д' Італія“, де головний редактор В. Гайа обурюється слушно — на негідні висловлювання деяких французьких журналістів, поміщено кореспонденцію з поля боїв у Карпатській Україні, де спеціальний кореспондент Феліче Белоті виписує всякі ординарні нісенітниця на адресу „Брехуна Волошина“, „останнього нашадка зазбройного Бенеша“, „ученика Парижа і Лондону“ та „варіянта з Кусту“.

В такий, або ще огидніший спосіб пише також і другий італійський кореспондент, цим разом кореспондент щоденника „Потельо д' Італія“, Сілено Вінділія, у статті під наголовком „Служити Мадярщині — це традиційна рутенська аспірація“. Пишучи про героїські подвиги мадярів, він виливає на наших братів самі помий. Ту саму статтю, тільки під іншим наголовком, а саме „Волошин утік з повним мішком“, помістив також і щоденник „Месаджеро“, який ще доведавна в наших справах займав досить об'єктивне становище.

Не буду відповідати цим героям пера, оо це нижче гідності кожного, хто має хоч трохи крові в лиці, але зазначу, що балакаючи про ці статті з деякими італійцями, які не втратили ще здорового погляду на світ, бачив я, як вони перед мною падали зі стиду. Їх відповідь була: „Respona non olet!“

Для інформації хочу ще подати, що італійська преса вже почала кампанію, розуміється, за вказівками з Будапешту, за придушенням українських територій у Словаччині до Мадярщини, виявляючи при цьому неабияке обізнання (та тільки тепер, коли це на користь мадярів) зі справою етнографічних границь та покликуючись навіть на о. А. Волошина.

Дивує тільки, що ті самі журналісти якось забули, що Словаччина перед великою війною належала також до держави корони св. Стефана, бо про те якби води в рот набрали.

Це все варто собі запам'ятати на науку на будуче!

Н. С. С.

**Вовни шовки
полотна**
купуємо

в українській фірмі

„МАНУФАКТУРА“

ЛВІВ - ПЛ. КАПІТУЛЬНА - 3

молоді, яка гарно вдягається та веде безжурне життя. Такі одиниці стають просто пострахом для тих селян-батьків, що мали б охоту посилати свої діти до шкіл.

Молоді безробітні інтелігентні люди переважно психічно та суспільно хворі. Їх треба лікувати рятувати перед духовою і суспільною дегенерацією. Це лікування повинні взяти на себе наші національні організації. Всі філії та читальні „Прогресу“, всі кружки „Рідної Школи“, „Сільського Господаря“, „Союзу Українок“ та низові клітини наших тіловиховних організацій повинні стати нашими національними таборами праці, що примушуватимуть нашу безробітну інтелігентну молодь до конкретної та корисної суспільної праці, допоможуть їй створювати варстат громадської праці та здобувати собі хоча б найскромніший кусок явно-славно та чесно заробленого хліба.

Користь такого лікування очевидна, вона подвійна: наші товариства ліквідуватимуть ступінь такої шкідливої аматорщини й дилетантизму у суспільній праці, а зломані песимізмом молоді інтелігентні люди повернуться до активного життя та стануть творчими й корисними громадянами. У цій великій важливій національно-суспільній справі повинні негайно порозумітися із собою найкращі провідники наших національних культурно-освітніх організацій та почати доцільно зорганізовану працю.

Життя йде вперед час також не стоїть. Кожна прогайнована хвилинка помститься колись на нас самих!

І. Ю.

Одна з наших болячок.

Про оздоровлення нашої безробітної інтелігенції

Диктатори сучасних тотальних держав, коли переймали владу у свої руки, звернули найперше увагу на найпекучіші внутрішні соціальні питання. В хвилині, як національні соціалісти стали офіційними провідниками німецького народу, мала Німеччина сім мільйонів безробітних. Був це небезпечний фермент, що міг розсадити цілу державу та промостити шлях комуністичному режиму в західній Європі. Гітлер, один з найбистріших обсерваторів суспільного життя, на самому вступі своєї державної діяльності зайнявся найперше небезпечною справою безробіття. Він потворив робочі дружини та дав усім безробітним працю. Нині в Німеччині безробіття майже незнане. Політичний провід держави, маючи запевнений соціальний мир, міг зайнятися спокійно найважливішими політичними проблемами. Зліквідував безробіття в Італії також Мусоліні.

Важливим питанням нашого внутрішнього національного життя стає також справа безробіття, зокрема безробіття нашої молоді інтелігенції. Ця безробітна інтелігенція рекрутується головню з тієї нашої молоді, що кінчає свої студії. Активніші та більш підприємчиві одиниці косять дають собі раду, знаходять працю та кусок хліба і втягаються етапами в творче суспільне життя народу. Але значна частина цієї молоді, менше активна, опускає безрадно руки, сидить безцінно на хлібі своїх батьків та чекає на „показу“. Деякі одиниці з цієї категорії молоді стають небезпечним, навіть розкладовим елементом у найближчому докідлі...

Ця молоді є пророчистим доказом сумної правди, що ми живемо у виняткових часах родинних антиномій та суспільних парадоксів. Бо і якже? Довкола стінки громадянської роботи, щоденно треба чимало людей та рук до праці, а частина нашої молоді кидіє фізично й духово в безцінність. Люди просто з дива не можуть зрозуміти, як молода, інтелігентна людина може зачинятися в чотирьох стінах батьківського дому та нікого не знати й нічого не бачити?

Послітку такої молоді інтелігенції годі збагнути, як можна в неї так зачинити та замкнути суспільні інстинкти? У нас десятки, а може й сотні т. н. паперових, безцинних читальні „Прогресу“, „Рідної Школи“, „Сільського Господаря“, „Союзу Українок“, бо нема з них ніяких інтелігентних провідників; мільйони не-активних не вчаться читати й писати, бо нема їм ніякої організації парікають, що не можуть знайти платних організаторів та культурно-освітніх робітників, а наша молода інтелігенція сидить

безцинно з заложеними руками та чекає на посади або не знати на що. Вона забуває, що посади виробляються нині в процесах щоденної мозольної праці. Посади створюють собі люди власними руками й головами.

Наша інтелігентна молодь не сміє переочувати важної правди, що вона в нинішніх часах ніде та ніколи не дістане праці та хліба поза рідним народом, поза рідним краєм. Тому молодь мусить полюбити свою рідну землю, свій рідний нарід чинною любов'ю творчої праці. Молодь повинна шукати живого зв'язку з народом на терені щоденної праці в наших національних установах. А тимчасом ми знаємо прикрі випадки, що нарід боює та просто боїться деяких одиниць неактивної та непатріотичної інтелігентної

ПРАГА І ЖЕНЕВА.

(Від нашого кореспондента).

Женева, 20. березня 1939.

Кінець державної самостійності Чехії викликав тут величезне враження, може навіть більше, ніж по інших політичних осередках Європи, почасті очевидно тому, що Лігу Націй і ЧСР створили властиво ті самі політичні чинники по світовій війні. Коли інші частини придунайської імперії прилучили до націй, що існували поза її межами, то ЧСР викрала цілком наново і склали з рідних націй досить штучно. Дехто твердить тут, що кінець ЧСР був наслідком занепаду Ліги Націй; це, розуміється, неслухно. І одне і друге було наслідком тих самих причин, наслідком пересування ваги політичних європейських сил із заходу до середньої Європи, від демократичних держав до тоталітарних. Дрібний, але дуже характеристичний факт: Бенеш, що проголосив себе ще недавно приватною людиною, звернувся тепер з протестом проти окупації Чехії Німеччиною іменем чехо-словацького народу до президента Рузвельта, Чемберлена, Далладі і... Літвінова, повідомляючи про свій крок також і генерального секретаря Ліги Націй Авенола. Що це значить властиво?

Можливо, що європейська і женевська преса будуть займатися незабаром і питаннями цього роду, але тимчасом приходячи до себе від несподіванки, політики і преса бачать лише довільний бік справи — порушення міжнародної угоди, порушення расової заповіді, порушення права нації на самоозначення загрозу для незалежності інших малих держав, загрозу європейському миру і т. і.

Принагідно пишуть далі про загрозу для Голландії та Швейцарії, хоч є і думка, що експансія Німеччини звернена не на захід, а на схід. Дуже характеристичне також, що хвилювання в Лондоні та в Парижі значно більше, ніж у столицях малих держав, що повинні б почувати себе загроженими в першу чергу, дотого ж на південній сході Європи значно менше, ніж на заході.

Зрозуміти принаймні частину того, що діється тепер у західних великодержавках Європи та в ЗДА, можна, глянувши на те, що робиться тепер у Швейцарії, зокрема в Женеві, цьому збораторійному кабінеті європейської політики. Союзна Рада в Берні звернулася до населення, закликаючи його до спокою, нейтральності і віри у власні сили та висловлюючи переконання, що сучасні конфлікти поміж націями можна вирішити в душі порозуміння і миру. Заклик Берна знайшов широкіше зрозуміння і співчуття у женевських уряді та в парламенті. Але тутешні соціалістичні під проводом Нікола вважали, що співчуття, яке Швейцарія висловлює чехам з приводу втрати їх державної самостійності, можна добре використати для „протифашистської“ акції, для скріплення власної партії та для зближення Швейцарії з московським урядом. На засіданні Великої Ради Ніколь заявив, що він зробив подорож до Москви, щоб з'ясувати можливості, як протиставити фашистському бандитизмові, який загрожує небезпечно нашої країні, разом із Східною Росією. Конкретно: він запропонував звернутися до Федеральної Ради, жа-

дяючи, щоб вона перебрала ініціативу негайного скликання Асамблеї Ліги для оборони її членів згідно з її статутами. Поруч із тим він закликав гостро політику Мотти, спрямовану проти „колективної безпеки“, запевняв, що Гітлер, улаштувавшись об соювіський кордон, звернеться проти Заходу, і заявив нарешті національним послам, що вони свідомо чи не свідомо служать планам німецького генерального штабу. Демігогічні заклики Ніколя давали добру відправу, а його „конкретні“ пропозиції рішуче відхилювали: „підтримання Соювіської Росії“ просто висміяли, вказуючи на цілу її роль у німецько-чеському конфлікті. Зокрема, „Журналь де Женев“ наводить відомий текст заяви Гітлера з 23. II. 1937. р. швайцарському політикові Шультесові у справі недоторканості швайцарської нейтральності.

Чи західні великодержави, заспокоївшись, підуть за прикладом малої демократичної Швайцарії, будемо бачити незабаром; деяка надія на це ще існує. Тимчасом те, що

робиться тепер у Парижі, Лондоні і Вашингтоні, вимагає дуже міцних нервів і холодної крові та розсудливості не лише серед українців, а й усіх тих, які уявляють, що ніякий конфлікт між європейськими державами не може в ніякому разі виправдати політики, що наголошувала в московський уряд до внутрішніх справ Європи. Те, що робиться тепер на заході Європи, дає в погляді ретроспективного деяке зрозуміння і того, що сталося за минулий тиждень на території колишньої Чехо-Словаччини, у всякому разі дозволяє поставити поважний міждержавних відносин, що недовго ще ніби ніякого сумніву не викликали.

Голос Женеві тепер, природно, ослаб, бо центр політики перенісся з саль Палати Миру до кабінетів міністрів різних держав і навіть до таємних рад військових штабів. Великі сіді, де радили учасники Ліги Націй, стоять тепер тихо і деканують на вістки з усіх держав світа, яких представники недавно тут радили.

М. Давько.

ВАНІЛІНЕВИЙ ЦУКОР
до ПЕЧИВА

КООП.
ПІЛАСТ.
ВАНІЛІНЕВИЙ ЦУКОР

шини має значіння і для німецького вивозу до країн, що не мають ще відповідно випкоденних фахівців у більшій кількості. Вивіз німецьких машин іде до 120 країн, при чому розподіл доволі рівномірний. Найбільше йде (7 відс.) до Італії, далі шораз менше до промислових країн, зокрема західної Європи і Японії, врешті до аграрних країн, нпр. південно-східної Європи, в яких в імпорті машин німецькі машини займають 60 відс. (в довозі Польщі з Данцігом — 48,7 відс.). Саме в аграрних країнах упрощення обслуговування машин дуже важке. Можна було бачити й автоматичні улаштування при машинах, щоб не допустити до нещасних випадків.

Кількісно цьогорічний весняний ярмарок перевищує торішний і є новим рекордом, до яких Липськ зрештою привик. Зголосилося виставців 9894, на 4 відс. більше ніж на весну 1938 і на 54 відс. більше ніж у першому році, теперішньої німецької влади (1933). Подібно зросла виставова площа, 193221 умовних метрів, на 6,5 відс. в порівнянні з 1938 і на 80 відс. у порівнянні з 1933. р. Відвідувачів було на теперішньому ярмарку 900.000 (у ділянці аркади готових виробів, розкритих по багатьох будинках обрахунок неможливий). Але слід додати, що проти нещадної публіки, галасу, були доволі рішучі міри, бо при закриванні ділових орудок вона перешкоджає. Виставці домагалися ще гостріших принципів.

З німецьких країн найсильніше була заступлена з природи речі Саксонія найслабше мале упромисловлене Помор'я і Східна Пруссія. З ново-прилучених Судетів взяли сильнішу участь як Австрія; число їх виставців подвоїлося після прилучення (з 127 на 256), тоді як кількість австрійських зросла лише на 30 відс. (209). Це пояснюють географічною близькістю Судетів та ще знесенням Райхенберзького ярмарку, так що Липськ став не лише державним ярмарком (Райхсмессе), але й природним осередком саме для Судетів. Зате ярмарок у Відні залишився (відбувається зараз після австрійського), і він є природним осередком для австрійських земель, що тепер звуться Східною Марією.

З заграниччя брало участь 557 виставців (330 у р. 1938) з 28 держав, з яких 18 мало ще в колективні вистави. З тих 28 країн Німеччина покривала в р. 1938 всього 34 відс. свого довозу. Вперше виставляв Міжнародний Комітет для воєни, вперше — й останнє — мала Чехо-Словаччина також колективну виставу, зрештою не надто сильну, тоді як індивідуальних виставців та інтересантів було на диво багато. Досяг їх було з Польщі та з південно-східної Європи; взагалі-ж були інтересанти з кругом 70 країн.

Попит був значно сильніший ніж торік, зокрема туземський. У зв'язку з ростом купівельної здібності в ширину (притягнено дивніших робітників), але й у висоту, збільшення попиту також на якісні вироби. Якістю німецькі вироби можуть похвалитися і поступити, так як обробці нових матеріалів, дуже значно, але кількістю й речинами, то вже тяжче, бо й сировина і робочої сили, а замовлень аж надто багато. Часто продуценти вимовляли собі дурі речини а то й репартаван замовлення, тоді погоджувалися виконувати їх лише частково чи обмежуватися до старих покупок (тоді був у більшій пошесті ніж покупець). Але портові доручення мають першу чергу; для них і сировина резервують і речини короткі. Це аж не з сьогодишнього господарського політику Німеччини, що бажав збільшити по змозі міжньо-торговельні обороти.

Не входячи у подробиці слід твердити, що весняний ярмарок 1939 р. мав великий вплив на більший мірі ніж попередній липський ярмарок, виявивши тісний зв'язок з загальними напрямками німецької господарської політики. Остаточні підрахунки виставки ще не погрозджені.

Р. Давько.

ВЛАСНОГО ВІПРОБУ **КОВДРИ МАТРАЦИ**
обруси — коци — капи — фіранки — хідники
А. ПЕТРУШЕВСЬКИЙ
ЦІННИКИ ДАРОМ.

Львів, Галицька 20.
(давніше Коральницька 6).
Телефон 215-33.

Весняний показовий ярмарок у Липську.

Берлін, половина березня.

Кожний ярмарок у Липську приносить щось нове, в кожному приходять до слова інші загальні тенденції у продукції чи й у господарській політиці. Ними не вичерпуються зміст ярмарку, довкола них не мусять гуртуватися всі найрізноманітніші ділянки виробництва й торгівлі. Але все ж вони надають поодиноким ярмаркам відмінні й характеристичні риси.

Весняний ярмарок у р. 1939 був першим показовим ярмарком об'єднаної Великої Німеччини. Осінній минулого року мав за собою подолання Австрії, але ще без Судетів; зрештою осінній ярмарок завжди значно менші, бо не мають технічно-будівельного показу продукційних загрозів і т. і., а тільки зразки готових виробів. Злук вплинула на збільшення кількості виставців з Австрії та Судетів, але й на зміщення та різноманітність експортної подачі Німеччини (щось на суму 1 мільярда марок).

Вперше між виставцями не було жидів. На розмір і різноманітність показу це не мало помітного впливу, але виключення жидів з торговельного царства викликало бойкот ярмарку закордонними жидами, зокрема американськими. Мабуть неодна з тамошніх великих фірм поспішувалася покритишкою арійських купців, яких кількість зросла. Але для окремих продуцентів, що виставляють у Липську некорисне й те, що жидівські емігранти відкривають за границею конкурентній підприємства.

Далеко важнішим явищем була стриманість французьких, англійських та північно-американських торговельних кол. Але й то не з погляду зменшення попиту з закордону на німецький товар, не тільки як симптом політичного й господарського напруження, що від років зростає, але також як прояв того переставлення сил і напрямів, що назріває в Європі. В німецькій геоекономіко-політичній літературі зарисовується концепція континентальної Європи в розрізі з західною периферією. У практиці не менше проявляються такі тенденції та проявлялися симптоми тої переміни і в господарській

ділянці з нагоди липського ярмарку. Зменшилося число західних інтересантів, зате прибуло скандинавських з одного, південно-східних з другого боку; не бракувало посередніх: балтійських і польських. З чисто купецького становища нові покупки, зокрема південно-східні може й не зовсім заступили західних: доводилося приносити й деякі жертви при устійюванні цін з огляду на меншу купівню здібність дотичних країн. Та у світлі загального політичного й господарського розвитку на європейському континенті ця зміна призначалася й для Німеччини побажана. Зріст питомої ваги південно-східних інтересів липського ярмарку зв'язаний із зростом участі в ньому австрійських і судетських виставців, що мали з дотичними країнами давню добрі аносини.

Перший раз мали виставляти в Липську самостійно українці; приготовано місце для вистави Карпатської України, але в останній хвилині з Хусту відмовилися. Мав це бути, здається, показ народнього мистецтва в першу чергу мистецький промисел, та ще народній, отже суто національний, що в останній роки шораз більше та з різних країн виходить на міжнародний ринок.

Характеристичною рисою на технічно-будівельному ярмарку було пристосування до напрямних чотиролітнього плану; виявлялося це між іншим і тим, що керівництво господарської політики підкреслювало недостатку робочої сили й необхідність ставитися з жорсткістю увагою до людського чинника, його здоров'я, праездатності і т. д. Нова хвиля раціоналізації розвивається по Німеччині (недавно був зїзд у цій справі), але з більшою ніж у 20-их роках соціальною настановою. Дійшла вона й до ділянки чистої торгівлі до Липська. Згадав її у своїй промові на відкритті ярмарку міністр пропаганди, підкреслюючи брак робочої сили.

На ярмарковому вечорі Німецького Фронту Праці провідник уряду для фахового вишколу виволосяв реферат про вагу відповідного керування людьми для змичнення продуктивності та збільшення продукції й вивозу. Чистка менше важних з погляду народньо-господарської цілості зайняв звітність вже 104.000 осіб з дрібних робітників для важнішого виробництва. Кожен II переведуть і в роздрібний торговлі (похід проти нульової торгівлі вже почався) та по утримках, то звільнить може й 3 мільйони, що їх потім перевикористають до важніших завдань. Бо свободу вибору звання треба підпорядковувати розумно, що деякі фахи для держави життєво необхідні та що їх треба в першу чергу доповнити. Але чим твердіша така необхідність, чим менше придатних людей притягають, тим кращі треба їм дати умовини праці, тим досконаліше алаштування, зокрема машини, приладдя і т. д. Тут і зв'язок із технічним показом у Липську.

Упрощення обслуговування машин і поділ складних функцій на більшу кількість простіших ма-

Г. Л. ЧИЖОВСЬКИЙ, КОРАЛЬНИЦЬКА 31

Як реагувала Волинь

НА ПОДІ В Б. ТРИЄДИННІ РЕСПУБЛІЦІ ЧЕХІВ, СЛОВАКІВ ТА УКРАЇНЦІВ.

Коли прийшли відомі події в Словаччині, а за ними й у Чехії, Волинь схвилювалася — незалежно від того, хто якої національності. Але зараз же (14. і 15. березня) перестала приходити львівська преса і туди, де досі ще появлялося „Діло“, „Новий Час“, „Українські Вісти“ й інші листки: в столиці Луцьку та в інших місцях Луцьчини.

Отже головні осередки Волині вже 10 днів без українського друкованого слова. Залишається тільки преса неукраїнська. Інтелігент, буває, ще її купить, але не селянин. Немає своєї — аде додому без нічого.

Причина? Не вірять.

Вже більше вірять чуткам. І ці устні чутки та вістки — це єдині сьогодні на Волині джерела інформації про те, що діється в світі. Та які вони! Волосся на голові стає тому, хто хоч трохи поінформований. З відомих причин не можемо подати тут цих чутків, що йдуть „з уст в уста“.

Отже утруднена, а властиво зовсім унеможливлена коопортажа на Волині української преси зробила те, що тенденційні (комуністичні й інші) устні поголоски знайшли собі тут багато

слухачів: на Волині знову з'являється марево червоних московських окулярів, що показують деяким колам селянства лише те, що Москві вигідно. Між іншим червоні вістки особливо їдко вдаряють німців, злорадно лизуючи з їхньої ніколи незрозумілої і нічим невинуватної поведінки супроти Карпатської України.

Волинські чехи-колоністи чи не сильніше переживають трагедію Чехії, ніж їх земляки там на місці. Про психічний струс волинських чехів свідчить такий страшний випадок: один чеський патріот-колоніст під впливом вісток з далекої батьківщини збожеволів і вимордував усю родину. Треба відмітити, що розумніші чехи завжди тут осуджували різні ходи Праги супроти Карпатської України.

Польське громадянство, захоплене думкою про „спільний кордон“, зразу дуже раділо. Скрізь відчувалося святочний настрій. Говорили навіть про якісь урочистості. Але швидко настрої змінилися. Доля Чехії та Словаччини вплинула, як відро холодної води.

І звідси чутки про якісь нові шляхи політики і т. д. і т. д.

С. С.

Плянкова праця і неплянкові думки.

Помішуючи про отаттє і в основі погоджуючись з нею, вважаємо, що порушена у ній тема дає притоку до дискусії. Во ось напр. по інше благородне супоринство, а по інше експлуатація ідеї землі на те, щоб — основою подібне підприємство — вилучити вже існуюче. Такі огульні приклади маємо не тільки у нашому господарському житті, але й культурному. — Редація.

ВИМОГИ РОЗМЕЖУВАТИ ПРАЦЮ.

Час до часу появляються в нас голоси з вимогою — розмежувати працю серед народу на різні установи, бо без того — щось їм то терпить хід чи вислід праці. Деякі з тих голосів такі драматичні, що хто не знає їх дійсності, міг би непосортовану працю назвати за безслідну, а то й безглузду. Такі роздуми знаходять зрозуміння хіба в найзагальніших обрисах, а в подробицях — розвиваються й викликають огірчення в реформаторів.

Як же джерело таких голосів, що так часто в нас приймаються? Чи може в центрах наших установ панують такі лінощі думки, чи нехиті до плянкової фахової праці, чи може якісь вищі огляди впливають на те, що вони не роблять окремих скриньочок на кожні відтинки праці?

Не розуміємось з дійсністю, коли скажемо, що вимоги на розмежування праці ставлять деякі громадяни вправді з найкращою волею, але при недолугості деяких умов дійсності. Деколи бувають бажання причинити таких вимог, не раз навіть може в найкращій думці зродитися, мати монополі на яку ділянку праці, щоб дана установа чи може й особа могла в якомусь середовищі без конкуренції блистити. А може бути й хибна думка, що якась установа навіть матеріально прагне, що її доходи маліють, коли інша установа береється за її працю. Але, як воно виглядає у дійсності та яка з того шкода, коли освітня праця не поділена, не розмежована?

Щодо питання не можна вирішити „заздалегідь“. З іншою мірою треба підходити до господарських, чи вихових і загальноосвітніх установ, з іншого до освітніх. Коли мова „Просвіта“ закладати крамничі, школярі, вчити про комасцію й осноувати інші школи. Сьогодні зробити це краще фальшивою організацією: РСУК, Маслосоюзу, Сільськогосподар чи Р. Школа. Щодо фахових організацій нема сумніву, що вони повинні йти працю в ядрі відмежовано, по своїм спеціальностям. Але інша справа з освітою.

АМБІЦІЯ ОДИНИЦЬ ЧИ ЗАГАЛУ?

Щодо питання поділу освітньої праці треба собі заставити, що важніше в освітній справі: чи викликати в одиницях загальних напрямків праці, чи треба не робити для широких кругів нашої освіти викликати амбіцію одиниць,

а хочби й гуртів, чи підтягати весь загальний шораз вищий рівень.

Здається, що без зайвих доказів не викличе застереження твердження, що треба двігнути весь загальний, бо одиниці й без того „вистрілять“ наперед.

Не буде суперечки в тому, що освітня праця мусить спиратися на систематичні, на плянування. Не можна ж учить вищої математики тих, що не знають основних рахункових ділень. Це промовляло б за тим, що освітню працю повинна керувати одна установа. Що це значить, „керувати“? Це значить, що треба вдуматися, чого й де народові треба, зладити основний плян, подати його до відомства, зібрати потрібний матеріал, зробити його доступним для всіх охотників освітньої праці. Якщо б був відомий загальний плян, якщо були б зібрані матеріали, тоді й показалося би, чим його можна доповнити. Щось подібного треба зробити в освітній діяльності, як зробила Р. Школа у своїх школах і в дошкільній.

Але інша річ керма, інша — хто повинен ту працю в нашій дійсності виконувати? Якби котрась наша освітня установа мала всюду своїх власних виконавців, що працювали б по її плянах, тоді можна б думати про систематичність освіти. Та в нашій дійсності так не є. Трапляється якась місцевість, що має принайменше одного охочого й талановитого освітника, тоді можна рахувати, що там справа сяк-так іде; є таких більше, але ще краще. Але є й такі місцевості, де чують про якусь освіту, коли хтось раз у рік являється в них з повітового міста, а є ще й такі, що мусять жити первісним життям. Отже про систематичну пляновість нема й мови. Одначе від того не сміє нарід терпіти. Краще менша систематика, ніж загальний брак освіти.

КУЛЬТУРНА ПРАЦЯ РЕЖНИХ УСТАНОВ.

Тому в нашій дійсності не можна покликати на гумористичні журнали, що жартують собі з мішаною праці у нас. Якщо б так хотіли накреслити чергу некомпетентії, то треба би замітити, що сквашені життям мізантропи чи скептики беруться в нас піддержувати „лізавців“ гумор. Хто накував би собі з того факту, що Мін. Брацтво веде курси, чи „Просвіта“ торгує дахівками, той зраджував би такий перебільшений формалізм, що ніяк не буде в силі зрозуміти реального життя. А це життя — це не бездумні, герметично замкнені скриньки. Якщо вже хочемо „скриньки“, то хіба повинні бути з діркованими внутрішніми стінками, щоб одна крайня гадула знання могла пересекати аж до другої крайньої, щоб зміст тих скриньок міг себе взаємно доповнювати і взаємно себе скріплювати. У природі часто виступають всім усякі перани, з навіть чисті роди збіжжя це щойно штучно виплеканий твір. Зрештою, яка школа може бути з того, якби хтось навіть з Маслосоюзу вчив співати? Це зовсім не засадувало б на кліни. Бо фахова окре-

НА ВЕСНЯНИЙ СЕЗОН

порушає готове взуття і на замовлення по н і з ь к и х і н а х

М. ДОВГАНІК

Унії Любелської 3

(бічна Куркової, доїзд 4).

мішність добра річ, але й т. зв. „універсалізм“ аматорів теж не гірша, особливо в наших умовах. Кому напр. кривада з того, що наші кооперативи в багатьох випадках промовляють перші леді в освітній діяльності? Українському народові напевно ні. В освітніх справах строгий розподіл праці поміж культурно-освітніми установами, а ще розподіл згорі, а ще може строгий, був би не то неможливий, але радше недоцільний, а деколи то й шкідливий. Якщо б можна тут говорити про потребу поділу праці, то хіба, коли мати на увазі самі центри — вистало б повести загальні межі. Вони вже є.

Не буде від речі спинитися при цьому ще на одній нашій лихій привычці. Ми часто кидаємо словом „балаган“ чи „хаос“ і то під адресою найбільше заслужених установ, замість приглянутися, провірити, розпитати. Тимчасом установа без реформ малькольтентів (може якраз тому) розростається як на дріжджах. У своєму хоробливому незадоволенні нарікають навіть на те, що відділи одної організації виконують ту саму роботу, дарма що такі відділи мають напевно працю, визначену центральною. І чому ж то не мало б щось доброго, шляхотного, корисного повторитися іншими силами на іншій області, коли вона вже десь себе виправдала, викликала зацікавлення, може підйом, скріплення віри в сили і спроможності? Не мало б ніякого змислу спинювати таке шляхотне наслідування чи тримати в тайні або в монополії діло, яке вносить з собою майже зправила якісь нові нюанси, поправки.

НАСЛІДУВАННЯ ПОЗИТИВНИХ ЗРАЗКІВ.

Тому напр. як зауважуємо — Рідна Школа подає час до часу до прилюдного відома замітніші приклади праці саме на те, щоб інші — чи жадні новини, чи не такі ініціативні могли їх наслідувати. Таке зрештою є і мусить бути у всіх організаціях, що не тільки наслідують себе внутрі, але й назовні; ми беремо досвідно чи в перетворках підхожі зразки поляків, німців, чехів, американців чи інші доступні, вони беруть від нас і т. д. Це саме становить вирівнювання культури, а відтак поширення її. Не було б з хісною, якби в одному кінці щось вибуло, а в другому ніділо. Поступ має бути загальний.

Плянвання праці вимагає, щоб усі, звесі загальний основні відомості того, на чому хочемо будувати працю й осягти даної установи. Тому навіть в одній установі не можемо переводити механічного поділу. Не можемо напр. Рідна Школа сказати, чи визначити, що цей кружок має вести таку роботу, той кружок іншу. Попри свою основну — мають робити всі ту роботу, що треба, беручи за основу той ступінь, на якому станула більшість загальної області.

Декому цей „хаос“ просто вже сниться. Недавно читали ми неслучайне нарікання, що „найбільший хаос панує в діяльності культурно-освітній“, а для прикраси, то й додає „лихварний“. Доказом на це нібито мала б бути акція дитячих садків, яку нібито ведуть майже всі наші краєві установи. А в дійсності — в ніякій справі нема в нас кращого розподілу компетенцій, як саме щодо творення дитячих садків. У 1934 р. була Рідна Школа зорганізувала при Головному Управлі окрему комісію на те, щоб хаос в акції дитячих садків уніормувати. Зложена була та комісія з осіб зацікавлених тією справою і з умандатованих представників тих центральних установ, що в якійнебудь спосіб вмішувалися до тієї справи, отже: з Рідної Школи, Просвіти, Союзу Українок і Української Захоронки. Ця комісія виготовила головні основи, як садки організувати, хто до чого управлений, доручила Рідній Школі право контролю й наглядати, доручила їй зладити програму й підручник для провідників і те все сталося. Після покінчення праці — комісія розважалося, (а не „залиділа“, як дехто замічує злобно). Тепер слово за безпосередніми виконавцями устійнених нор. Ім підчиняються всі, що не пересикалі анархією, бунтівництвом, що свідомі конечности скоординованої, суцільної та однонапрямної праці. І як це у практиці виконують?

стані українські народні пісні, а також мотиви, створені на українському музичному фольклорі".

Лев Ясінчук.

Нарешті по 4-ох роках праці Довженко закінчив фільм „Щоре“, що й сам Сталін поради йому зробити. Фільм поїхав передовсім до Москви. Періодична преса, яка річ, захоплюється. Щоб мати уяву про цю фільм, досить навести такий уступ з однієї з цих рецензій: „Довженко створив високохудожню, патріотичну фільм про українського Чапаєва, про героїв українського народу, який за підтримку братнього російського народу переміг й перемогатиме всіх тих, хто намісниться посипати на його землю, на його щастя, на завоювання великої жовтневої соціалістичної революції“. Між іншим у фільмі широко викори-

З черги рел. Кедрин сказав, що Комісії, яку минулорічні Загальні Збори брали у справі м-ра Івана Ворона, Комісія знала частинно матеріальні прегреси, які чинилися минулого часу, та стояла на становищі, що коли Рада Т-на stwierdzi, що м-р Ворона не має нішого джерела доходу, то не оганду на виключення м-ра Ворона з Т-ного списку (інвалідів — слід збуло б йому жити у лікуванні). Свій висок Комісія (на чолі з д-ром, інж. А. Палай, інж. Гайсман) озвучила письмі. Загальні Збори висок озвученого твердили.

Збори закончилися в 8 год. веч.

Ми вже зазначали, як деякого з письменників Східної України нагородили ордерами разом з іншими східними письменниками. Трохи згодом з'явився новий "указ" президії Верховної Ради СРСР, яка "за видатні успіхи й досягнення в галузі розвитку східної художньої літератури" нагородила вже виключно письменників Східної України ордерами: трудового червоного прапора Івана Коняреву й Івана Ле й орденом "знаки пошани" Олекс

Сторінка без політики.

Гріб нового фараона.

Прийшла вістка, що професор університету Штразбурзі Монте відкрив могилу фараона 21. династії Псусенареса II. тєстя царя Соломона. Могила ця стоїть в 50-ти кілометрах від Каїра при усті Нілу на руїнах давнього міста Таніса. Гробниця знаходиться у стіні одної з міських будівель. Монте відкрив підземну салю, а на підземні шось у роді вітара, а на ньому статую египетського бога покійників — людську фігуру з головою сокола. У підніжжя цієї статуї знайдено золотий саркофаг. По обох боках саркофагу на підлозі лежали жівочі кістяки, що майже зовсім розсипалися в порох. Бронзолети, перли, нашийники і перстені лежать на тому місці, де колись були руки, ноги і шия похоронених осіб. У цілій кімнаті розкинені різнобарвні шматки, на яких накладені фараонові печатки. Професор Монте догадується, що при ближчих розкопках він знайде цінні папіруси, які кинуть нове світло на египетську старовину. У двох стінах цієї великої салі видно сліди замурованих стовпів. Імовірно, що за ними є ще дальші гробниці. Гріб Псусенареса II зроблений з чистого золота, тинто коло нього поставлять сторожу,

яка прийшла з Каїра, 21. ц. м. египетський король Фарук прийав особисто до Таніс, щоб бути присутнім при відкритті могили. Саме тоді виявилось з надписів на гробі, що знайдено мумію не фараона Псусенареса, а фараона Шішака, про якого агадує біблія. Шішак в 5-ому році панування Єроваама з великою армією напав на Єрусалим, зруйнував славний храм Соломона. І вивіз в Єгипет скарби, які були в храмі. Герогліфи пояснюють, що хоч сама гробниця була приготівана для фараона Псусенареса, але його там не поховали. В другій суміжній салі знайшли два зовсім ненарушені саркофаги і один зовсім ограблений. Не відкрили ще салі до якої веде один довгий, потайний коридор. Коло гробу Шішака знайшли срібну шкатулку, єдину у своєму роді знайдену досі серед египетських розкопів. Треба додати, що Тутенгхамен, якого гріб відкрили кілька літ тому, був маленьким королем в порівнянні з фараоном Шішаком. Таніс був столицею фараонів в 17 і 18 віку перед Христом. Професор Монте має надію, що знайде цікаві документи, які кинуть нове світло на старинну історію.

Процес за міліони знайденої дівчини.

Один російський князь найшов у 1912 році в вулиці в Москві маленьку 9-літню дівчинку, чийсь П до дому за згодою своєї жінки і приймає її за свою дитину. Під час революції він згинув. Його жінка з прибраною донькою виїхала в Париж. Молода дівчина виїхала за графа Льюїоля з походження француза, що осів в Швейцарії як тамашний громадянин. Російський князь залишив у швейцарських банках значне майно на яких сто міль. французьких франків. Граф Льюїоль почав доходити права на свої жінки, щоб вона як донька покійного князя мала право залишений маєток перебрати на себе. Але за той час вдова по московському звичаю виїхала заміж і виступила проти заходів графа Льюїоля доказуючи, що П чоловік не є дійсно законних формальностей, прийнявши в

лім бідну дівчину. Княгиня знала, що всі документи щезли під час революції. Граф Льюїоль доручив кілька особам у Світах робити різні розшуки у відповідних архівах і канцеляріях, щоб знайти докази, що його жінка справді стала законною донькою князя. Вкінці знайдено документи як доказ. Тоді колишня княгиня заявила, що вони сфальшовані. Справа перейшла до суду у Берні, який передав документи до розсліду двом знавцям, одному з Лїону, другому з Лїозанні. Від їх рішення залежатиме на кого перейде величезне майно. У документах подана дата 1912 р. При цього роду справах нераз буває, що спеціалісти від фальшування документів приготівляють їх, щоб дістати від заінтересованих відповідну винагороду.

Різдвяний злодій.

Від 12 літ шукають агенти поліції в Парижі тихачого чоловіка, що щороку перед Різдвом краде велику кількість харчів і забавок з паризьких крамниць. Дивно, що ці харчі і забавки виривають потім у найбільших домах паризької та сугерен. Видно таємничий злодій краде чужим коштом у святого Миколая, і не може заперечити, що має добре серце. Так само не можна відмовити йому великого людського хисту. Вже дванадцять літ старається поліція приловити його і — досі безуспішно. Мадан Брен — одна з обдарованих мамів, розповідає про візиту цього різдвяного злодія ось що: Вночі почула якийсь шелест і збудилася. Вона зовсім очулила минуло пару хвилин. Нараз її дитина заклікала з другої кімнати: „Мамо, тут бує злодій і поклав якісь дарунки на стіл!“ Сторож. На столі лежали різні ласощі і дитячі іграшки. В однім великій магазині дитячих забавок різдвяний злодій обчистві багато полиць. На те, щоб унести таку кількість товару, він мусів витратити багато часу, а це хіба не могло пройти

непомітно. Управитель магазину робив слідство, литався нічних сторожів, дав знати зараз поліції, але ні він ні поліція нічого не викрили. Треба додати, що поліція не надто напружувалась досі, бо симпатії Парижа стоять по стороні різдвяного злодія. Нікого не болить невелика стра- та великого магазину, а кожному подобається мета крадіжів. Здається навіть і панам з дирекції поліції.

Але цього року різдвяний злодій так багато поладнав „орудок“, що врешті ввірвався терпець паризькому директору поліції і він порушив усі пружини, щоб зловити таємничого чоловіка. Тисячі агентів розбрилося по місті, підглядали, слідили, сами купували забавки, але різдвяний злодій не дав себе заманити в пастку. Мало того. Навіть у таких обставинах удалося йому „вирвати“ для бідних дітей багато різних різдвяних дарунків. Париж слідить розшуки поліції з великою цікавістю і — бажав в душі, щоб ті розшуки скінчилися нічим. Покищо вони безуспішні.

Жебрак державним урядовцем.

У малярському містечку Ракотшаба ішла розмова до відповідальності за розтрату урядових грошей якогось Йосифа Фегера. Найдивніше в тому те, що Фегер був по професії маляром. Своє урядове становище він погано зарекомендував тому, що шотажив на його ру- ки державні мібрани милостиво для всіх же- бранів ті міщаности. Якийсь час він викону- вав ту роль посередника зовсім совісно, задо-

волений своєю нормальною пайкою жебрака, але одного тижня, коли йому згудилася та ро- ля він заявив іншим бідним, що через недугу одного урядовця йому грошей не виплатили. Йому не повірили і він став перед судом одно- часно у подвійній ролі: жебрака і державно- го урядовця. Його засудили на три місяці в'язниці.

Важний історичний документ.

У Нью Йорку знайшли заповіт тих сімох, що віддали заву про незалежність Спол. Держав, та заповіт Беняміна Франкліна та Робер- та Монтгомері. Документи знаходились у зачиненій

скриньці замурованій у льохах міської ради у Філадельфії. Історики вже давно шукали за ти- ми документами. Тепер їх передадуть до одної- го з ньюйорських музеїв.

Фільм за хроніка.

У Голівуді підготівляють фільму, що зма- лює громадянську війну між арабами і жидими в Палестині.

Академія кінового мистецтва в Лїос Ан- джелес призначила нові премії вже на цей рік. За найкращих акторів признані Бетті Девіс і Спенсер Трасі. За найкращі сценарії уважають „Пігмаліона“ Бернарда Шоуа. Режисерську премію дістав Франк Капра. Поза конкурсом нагородили винятково дитячу фільму Увота Діснея „Білосніжка“.

Широка американська публіка перестала захоплюватися легкими комедіями і воліє по- важніші драми, де розгортається цікава дія. Навіть репортажі з краєвидами сходять на дру- гий план перед гаслом „Хочемо цікавої акції“.

У паризькій студії накручують фільму „Ві- сисот каторжників входить у місто“. Сюжет запозичений із правдивої події, яка трапилася у Новій Зеландії у 1907 році. Землетрус знищив тоді одне ціле місто, тільки в'язниці з катор- жниками залишилися ненарушені. Влада випу-стила каторжан, щоб вони рятували ранених з мирного населення після чого засудженці слу- хняню назад вернулися до в'язниці.

У Парижі приготівляють новий сценарій на підставі великої повісті Віктора Гюго „Со- бор паризької Богородиці“. Першу фільму з цієї повісті ми бачили вже в 1923. році і в ній виступав у ролі Квазімода покійний Лїон Ча- ней, один із найбільших фільмових акторів.

У Голівуді накрутять небагато дві фільми на підставі повісті Достоевського „Брати Кара- мазови“ та „Ідіота“. „Братів Карамазових“ зро- била кілька літ тому німецька фільма а „Ідіота“ досі на фільму не використали. У Лондоні під- готівляють фільму п. з. „Кічерер“. У фільмі виступить багато славних сучасників, що їх відтворять різні артисти подібні до них, на- приклад король Едвард VIII., цар Микола II, Лїойд Джордж, Клемансо, Поанкаре та інші. Головну роллю Лїойда Джорджа гратиме Гер- берт Вількокс.

Першою французькою фільмою, в якій ви- ступить Марлена Дітріх буде „Образ“ на під- ставі сценарія Е. М. Ремарка автора славної по- вісті „На заході без змін“ і „Три приятелі“, яку саме тепер виставляють. Партнером Марлени буде Моріс Шеваліє, режисером Жорж Дізіве, режисер фільми „Великий Вальс“, що саме йде у Львові.

ГУМОР.

ДОБРА ПАРТІЯ.

Жінка до чоловіка:

— Я бачила там у твоїй фабриці якогось нового урядовця. Дуже симпатичний та елегант- ний, такий високий блондин... Знаєш, кого я маю на думці.

— Знаю.

— Чи не можна б його видати заміж на на- шу Галю.

— Можна б. Його і так недавно випустили з криміналу.

НЕВИХОВАНІ.

Панок у трамваї до сусіда пошепки:

— Яка теперішня молодь! Бачите сидить їх двох молодих там і ані не рушаються з місця.

— Але ж двоє із них уже встало і ви зайня- ли одного з них місце.

— Але моя жінка ще стоїть.

ДАВНІ ПЕРЕМОЖЦІ.

Один гість із провінції прийшов із жінкою уперше до музею. Оглядаючи різьби він зупи- нився перед одною грецькою статуєю глядато- ра, що мав надбитий ніс, руку і не мав одної ноги. Під статуєю був напис „Переможець“.

— Подивися — каже провінціал до своєї жінки — як виглядали колись переможці. А як- же-ж покалічені мусіли бути переможені?!

ПІЗНАВ.

— Коли ти поправді пізнав свою жінку? Давніше ти мені про неї не згадував.

— Поправді то я пізнав її щойно по шлюбі.

ПРАКТИКАНТ.

До голяра входить гість.

— А деж пан фризієр?

— Вийшов, буде аж за пів години.

— А ти хлопче, не міг би мене оголити?

— Може прошу пана, бо мій шеф сказав, що як прийде якийсь дуже лагідний гість, то можу спробувати. Без цього не буду мати прак- тики.

Мадярсько-словацькі повітряні бої

В МАДЯРСЬКІМ ОФІЦІЙНІМ НАСВІТЛЕННІ.

СЛОВАКИ ВТРАТИЛИ 25 ЛІТАКІВ.

БУДАПЕШТ. Мадярська телеграфічна агенція оголосила такий офіційний комюнікат:

Словацькі літаки виконали 23. і 24. п. м. налетів на 8 місцевостей, м. ін. на Ужгород, Собрани, Вижне Березне та Палайці. Один словацький літак згорів зі залогою, пострілений зі скоростріла. З 3-ох літаків, що виконали налет 24. п. м., один зістрієно, один мусів осісти. 24. п. м. 7 словацьких літаків бомбардувало Палайці; мадяри зістрієли всі 7 апаратів.

За ті два дні словаки втратили разом 11 літаків.

За те порушення кордону та за шкоди, мадярські літаки бомбардували летунський майдан у Списській Новій Весі. 12 бомбовиків та ескадра мисливських літаків знищили 3 словацькі бомбовики, 14 інших літаків та гарні.

До 25. п. м. словацьке летунство не проявило ніякої діяльності.

МАДЯРСЬКИЙ ПРОТЕСТ У БРАТИСЛАВІ.

Як подає будапештська радіовислани, мадярський консул у Братиславі доручив сло-

вацькому урядові протест проти словацького пресового бюра та радія, які — мовляв — тенденційно представляють хід мадярсько-словацького конфлікту. З мадярської сторони не порушувано цієї справи, щоб не порушувати симпатії, що лучить оба народи, але коли словацькі державні органи представили цілу справу невірню, мадярський уряд мусить опублікувати правдивий хід подій. Мадярський уряд сподівається, що словацький уряд признає, що опубліковані факти правдиві.

МАДЯРЩИНА ТАКИ ХОЧЕ ЗАНЯТИ СХІДНУ СЛОВАЧЧИНУ.

Мадярські радіовислани стверджують, що мадярські війська не перейшли кордону між Карпатською Україною та Словаччиною, бо такого кордону не було — була лиш тимчасова демаркаційна лінія. Мадярські відділи мали право зайняти землі, що з огляду на своє населення природно належить до Карпатської України.

ІТАЛІЙСЬКА ПРЕСА ПО СТОРОНІ МАДЯРЩИНИ.

РИМ. ПАТ. Італійська преса, обговорюючи мадярсько-словацький конфлікт, не таїть симпатій для Мадярищини, підкреслюючи м. ін., що мадярські летуни уживали в боях італійських літаків.

Капітуляція Мадриду.

Мадрид Авас. Генеральний секретар ради народньої оборони Хуан дель Ріо подав через радіо зміст телеграм, якими рада обмінялася з нац. урядом.

Мадридська рада вислала таку телеграму: „В понеділок вишлемо наше летунство на знак капітуляції. Просимо визначити годину“. Описав вислано другу телеграму: „Якщо це можливо, ми піддалися би ще цього пополудня“.

Нац. уряд відповів: „Важне, щоб ви передали зброю, заки потерпите наслідки нашої офензиви, що почалася на кількох фронтах. Накажіть своїм відділам, щоб вивісили білі прапори“.

Описав дель Ріо закликав населення, щоб воно нічого не робило на власну руку, лиш виконувало накази ради народньої оборони.

ПРЕДСТАВНИКИ МАДРИДСЬКОЇ РАДИ ПРИЛІТЕЛИ ДО БУРГОСУ.

Бургос Авас. Не зважаючи на снігову бурю, в неділю в год. 15. причалося в Бургосі 4-ох представників мадридської ради народньої оборони, які перевели переговори з військовими представниками ген. Франка. Вони мабуть привезли постанову у справі капітуляції Мадриду та відлетіли до Мадриду в год. 17.45.

Ратифікація польсько-латвійської летунської конвенції.

РИГА. ПАТ. Рада міністрів ратифікувала польсько-латвійську летунську конвенцію, парафоровану ще 16. червня 1938 р., яка торка-

ється польської летунської лінії Варшава-Ковно-Рига-Таллін-Гельсінкі.

етсь польської летунської лінії Варшава-Ковно-Рига-Таллін-Гельсінкі.

етсь польської летунської лінії Варшава-Ковно-Рига-Таллін-Гельсінкі.

етсь польської летунської лінії Варшава-Ковно-Рига-Таллін-Гельсінкі.

етсь польської летунської лінії Варшава-Ковно-Рига-Таллін-Гельсінкі.

етсь польської летунської лінії Варшава-Ковно-Рига-Таллін-Гельсінкі.

Загальні Збори Т-ва Охорони Воєнних Моги.

В суботу, 25. III, відбулися в львівській „Молодої Громаді“ річні Загальні Збори Товариства Охорони Воєнних Моги у Львові. З поважливих часів взяли участь у Зборах тільки два делегати філій Т-ва: зі Стрия і Белзі.

Збори творив голова Т-ва д-р П. Кривуцький, що на початку згадав про померлого в минулому році ген. Тарнавського та його могилу на Янівському цвинтарі, над якою перебрало опіку Т-во. Пам'ять померлого ген. Тарнавського вшанували прийняв 1-хвилинною мовчанкою. Описав голова подав загальну характеристику праці Т-ва та його філій і повідомив з жахом, що в двох останніх роках, за які Т-во складало звідомлення, влада розпачала філію Т-ва в Коварні та припинила діяльність філій в Белзі. Тепер є в краю 29 філій Т. О. В. М. Всіх членів, що платять аклади, має Т-во 1.403, з того у Львові 253. Всіх зареєстрованих моги, яким опікується Т-во та його філій, є 4.200.

Як перший алав секретарський звіт інж. Гузар. Центральна в двох минулих роках, після впорядкування обох львівських цвинтарів поляглих, звернула велику увагу на будову пам'яток поляглим на Янівському та Коварні.

за всі приготування. Центральна була в постійному зв'язку з філіями і де тільки вимагала того потреба, йшла їм на руку, інтервеніювала з органами влади і т. д. Писем вислала централі 169, дістала 52.

Після того п. Бонковський подав касерський звіт, з якого присутні довідалися, що в двох минулих роках Т-во мало всіх жертв, датків і т. д. 2.344.02 зол. Удержання обох львівських цвинтарів і могили ген. Тарнавського коштувало 1.034.75 зол.

По цих звітах іменем Контрольної Комісії поставив п. Постолок внесок на призначення абсолюторії, що Збори по короткій дискусії прийняли.

Описав вибрано нову Раду Т-ва в такому складі: голова: д-р Кривуцький; члени Ради: 1) д-р Личиник, 2) д-р Німчук, 3) д-р Мармаш, 4) о. Каптанюк, 5) п. Карпівський, 6) п. Бонковський, 7) інж. Гузар, 8) п. Павлюк Богдан, 9) п. Кивелюк Богдан; заст. члени Ради: 1) інж. Черник, 2) інж. Рак, 3) п. Весоловський. — Контроль Комісія: 1) дир. Охримович, 2) дир. Постолок, 3) інж. Рудик.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Середа, 27. березня 1914.

АТЕНТАТ НА ЦАРЯ.

З Відня надійшла явля досить загальної нотки про новий атентат на царя. Деякі відомості, що писи дістали з Петербурга вістку, що дня 19-го ц. м. коли цар переїздив з Петербурга до Гатчини, хотіли викликати катастрофу на залізничній тунелі, що поблизу тунелі колоди на шини. Перешкоду догнали, що зачавши і поїзд переїхав спокійно. Вислідом того відбулися ще вищі з 19-го на 20-го ц. м. численні ревізії й арештування.

АВТОНОМІЯ ДЛЯ ІРЛАНДІЇ.

Льондон, 27. березня. Англійський уряд думав замінити Ірландський аренди на селянські грунти і відтак дати Ірландії повну автономію.

ЛОВИ НА РИСІВ.

На ловах у Спассі убили 9 рисів, з них один одного самця. Були це дуже важкі лова, бо риси це більшу шкоду роблять тепер у інших горах ніж коли та медведі, так дуже розмножилися.

Убрання, пальта, костюми від зол. 50* — у великій виборі у ШАПІРИ, Личаківська 1, м.

Німці укріплюють Клайпеду.

РИГА. ПАТ. Латвійська преса подає повідомлення німецького плану укріплення Клайпеди. Праці над укріпленням піchnуться в найближчі часі.

ЛИТВА НЕ МАЄ СПОЛУКИ З ПОБЕРЕЖСЬКОЮ КОВНО. ПАТ. Одинокий шлях з Познані на Литву веде через клайпедський край. З огляду на те повітова самоуправа у Кретині рішила побудувати на весну шосе, яка получить побережжя з комунікаційною сіткою Литви.

СТАНОВИЩЕ СОЮЗНИКІВ ЛИТВИ.

ТАЛЛІН. ПАТ. Естонська преса відомості, що клайпедську справу відкритою мирно. Як зникло огнище неспокою у балтійських державах. Клайпеда 500 років належала до Німеччини, має здебільша німецьке населення. Якби Литва була передбачила всі труднощі, не було б капітуляції Клайпеди 1923 р. Питання Клайпеди коли не торкалося інших балтійських держав. Литовсько-німецький договір може стати цінним знаряддям мира.

АМНЕСТІЯ ДЛЯ КЛАЙПЕДСЬКИХ НІМЦІВ.

Як подає литовська преса, литовський президент дарував кару 15-ом клайпедським німцям, засудженим за дезерцію.

АНГЛІЯ ВВОДИТЬ ЗАГАЛЬНИЙ ОБОВ'ЯЗОК ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ?

ЛЬОНДОН. ПАТ. Кілька льондонських недільних часописів принесли сенсаційну вістку, що Чемберлен обіцяв міністрові Бонні, що Англія введе у себе загальний обов'язок військової служби.

Урядові кола не потверджують цієї вістки.

Гальо! Стрий і околиці! РЕСТОРАН ПІД „КОРОНОЮ“

Львів, Ягайлонська 11.

— найближча об'єктивність, найкраща кухня, найкращі вина

ВИБОРИ В ТУРЕЧЧИНІ.

В Туреччині відбулися в неділю другі і статочні вибори до парламенту. Прем'єр-міністр креслив у маніфесті вагу виборів і огляду міжнародне положення. Республіканська партія партія оголосила свою ліву у лівому.

ГІТЛЕР У МІНХЕНІ.

МІНХЕН. ПАТ. Гітлер приїхав у місто в год. спеціальним поїздом до Мюнхена. На вокзалі його намісник фон Ель та представники партійної і державної влади.

ЯПОНЦІ ЗДОБУЛИ НАНЧАН.

ШАНГХАЙ. ПАТ. Японські війська здобули ріку Кан та зайняли столицю провінції Нанчан.

